

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/14-18/131

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 5. ožujka 2014.

Primljeno:	07 -03- 2014	
Klasifikacijska oznaka:	021-12/14-01/127-5024	Org. jed.
Uredžbeni broj:	65-14-01	Pril. Vrij.
		2 -

10

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu upućujem zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, zastupnice u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 05. ožujka 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 05-03-2014		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/14-18/131	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6531-14-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje

Poštovani gospodine Leko,

molim Vas da temeljem članka 140. Poslovnika Hrvatskog sabora prosljedite moje zastupničko pitanje predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću, a koje se nalazi u prilogu ovoga dopisa.

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

Prilog: kao u tekstu

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 05. ožujka 2014.

PREDSJEDNIK VLADE RH
GOSPODIN ZORAN MILANOVIĆ

PREDMET: ZASTUPNIČKO PITANJE

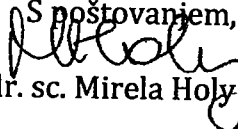
Poštovani predsjedniče Vlade,

za Kohezijsku politiku za Hrvatsku za razdoblje 2014–2020 predviđeno je ukupno 8.029 milijardi EUR, odnosno oko 68,5% ukupnog iznosa nacionalne omotnice koja prema procjeni iznosi 11.723 milijardi EUR za razdoblje 2014-2020 godine. Ključan element koji određuje ukupnu alokaciju sredstava Kohezijske politike za pojedinu državu članicu i koji može utjecati na njezinu izmjenu je plafoniranje najvećeg mogućeg alociranog iznosa na razinu od 2,35% BDP-a (Decomminment rules for Member states).

Iznimno, za države čija stopa rasta BDP-a je -1% ili manja u razdoblju 2008–2010 omogućeno je povećanje alokacije za 10%, odnosno najviše do razine 2,59%. Iako Hrvatska ima veći pad BDP-a od -1%, na nju se ovaj kriterij neće primjenjivati jer se primjenjuje isključivo na zemlje koje su pristupile EU prije 2013. godine. Ovo znači da se na nas neće primjenjivati pravilo od +10% alociranih sredstava te time RH gubi veliki dio novaca, s obzirom da je za instrumente kohezijske politike za financijsko razdoblje 2014-2020 namijenjeno preko 8 milijardi EUR-a, a ukupna alokacija je preko 11 milijardi EUR-a. Ako razmislimo, 10% od ovih iznosa je vrlo veliki novac koji je uskraćen RH, neovisno o tome imamo li kapaciteta za iskorištavanje tih sredstava ili ne.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na sljedeća pitanja:

Zašto je Republika Hrvatska isključena iz ovog pravila budući da je njen pad BDP-a veći od -1%, a znamo da je zadnje proširenje EU bilo 2007. godine? Izgleda da ova odluka ide direktno na štetu RH jer se mogla uzeti referentna godina 2008. Ova regulativa donesena je 19. rujna 2013. godine na plenarnom zasjedanju EU Parlamenta od 18. do 19. rujna 2013. godine kada je Hrvatska već imala svoje europarlamentarce pa se postavlja pitanje zašto naši europarlamentarci nisu reagirali? Zašto VladaRH nije reagirala?

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA
UPRAVA ZA EUROPSKE POSLOVE
10000 Zagreb, Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 018-03/14-01/7
URBROJ: 521-I-02-01-14-16
Zagreb, 13. svibnja 2014.

Primljeno: 13-05-2014		
Klasifikacijska oznaka:		Org. jed.
021-12/14-01/127		5309
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
521-14-08	2	-

10

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
gđa Andreja Gabrijel,
zamjenica glavne tajnice

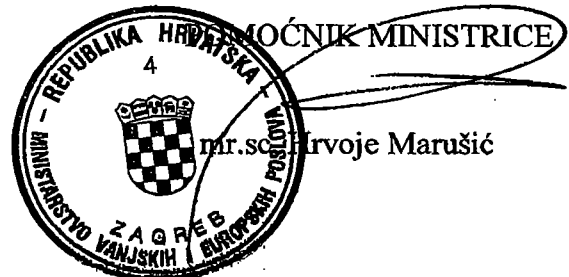
Predmet: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u vezi s Kohezijskom politikom 2014. – 2020. za Republiku Hrvatsku

Veza: Klasa: 021-12/14-01/127, Urbroj: 50301-05/20-14-4 od 25. ožujka 2014.

Poštovana,

nastavno na nekoliko krugova međuresornih konzultacija o ovom pitanju, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je, sukladno Vašem traženju, pripremlilo prijedlog odgovora na gore navedeno zastupničko pitanje, kojeg dostavljamo u prilogu. S ovim tekstom suglasni su i Ministarstvo financija i Ministarstvo regionalnog razvitka i EU fondova, kao institucije koje su također bile uključene u pregovore o Višegodišnjem financijskom okviru. Uz prijedlog odgovora dostavljamo i predmetnu Promemoriju.

S poštovanjem,

Prilozi:

- Kao u Tekstu (2)

Na znanje:

- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- Ministarstvo financija

Predmet: Zastupničko pitanje dr.sc. Mirele Holy od 5. ožujka 2014. godine u vezi s Kohezijskom politikom EU 2014-2020. godine

Poštovana zastupnice Holy,

Nastavno na Vaša pitanja upućena predsjedniku Vlade 5. ožujka 2014., izvještavamo Vas kako slijedi.

Dogovor o Višegodišnjem financijskom okviru EU (VFO EU) za razdoblje 2014. – 2020. ishod je dugih i teških pregovora u okviru EU koji su trajali dvije i pol godine, a otpočeli su formalno nakon što je Europska komisija (EK) iznijela svoje prijedloge **29. lipnja 2011.** Europsko vijeće je **8. veljače 2013.** postiglo dogovor država članica o idućem VFO koji definira proračunske prioritete EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. Idući korak bio je prihvaćanje tog prijedloga VFO-a u Europskom parlamentu (EP), koji ga **13. ožujka 2013.** nije prihvatio u predloženom obliku. Nakon nekoliko krugova tzv. trijaloga - usuglašavanja između EP i Vijeća EU, EP je **19. studenog 2013.** glasovao u korist VFO EU za razdoblje 2014. – 2020. Dobivanjem suglasnosti EP otvoren je put prema konačnom odobrenju Vijeća, koje je uslijedilo **2. prosinca 2013.** Ovaj vrlo skraćeni podsjetnik na ključne datume u donošenju VFO potrebno je imati na umu kada se iz današnje perspektive (novi VFO EU na snazi) razmatraju pojedini elementi konačnog dogovora na razini EU.

Nadalje, potrebno je imati na umu činjenicu kako je Hrvatska tijekom gore navedenog razdoblja bila u vrlo specifičnoj situaciji. Kao prvo, iznose hrvatske financijske omotnice iz VFO-a 2007.-2013. (a koji su pak referentni temelj za iznose omotnice u okviru VFO 2014.-2020.) EU je utvrdila u okviru pristupnih pregovora s Hrvatskom. Financijski paket za pristupanje Hrvatske EU sastavni je dio Zajedničkog stajališta EU za poglavlje 33. Financijske i proračunske odredbe koje je zatvoreno 30. lipnja 2011, kada su ujedno završeni pregovori o pristupanju. Okviri paketa i njegova temeljna načela proizlaze iz Priopćenja Komisije o financijskom paketu za pristupne pregovore s Republikom Hrvatskom od 29. listopada 2009, zaključaka Vijeća EU od 7. prosinca 2009, te zajedničkih stajališta EU za zatvaranje poglavlja 11. Poljoprivreda i ruralni razvoj i 22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata. Financijski paket izrađen je na temelju (tada) indikativnog datuma pristupanja Hrvatske EU (1. srpnja 2013.) i u okviru važeće pravne stečevine za (tada) tekući VFO 2007. - 2013.

EK je 6. srpnja 2012. predstavila dopunjeni prijedlog Uredbe Vijeća kojom se uspostavlja VFO 2014.-2020, uzimajući u obzir potrebu proširenja okvira s 27 na 28 DČ. EK je postojeći prijedlog proširila planiranim izdacima za Hrvatsku, poštujući pri tom odgovarajuće odredbe Ugovora o pristupanju. Tako je EK (tada) aktualnom prijedlogu VFO EU 2014.-2020. (od 29. lipnja 2011.) pridodala specifične hrvatske nacionalne alokacije, primjenjujući u načelu istu metodologiju kao za EU-27, ali uz usklađivanje s prijelaznim odredbama Ugovora o pristupanju i drugim primjenjivim odredbama *acquis*-a. Prilagodba Kohezijskog i strukturnih fondova je provedena na način da se uvažava uobičajeni postupak postupnog uvođenja pune omotnice (*phasing-in-a*) za nove države članice utvrđen tijekom pregovora. Za 2014. se sukladno tome planira 70% kohezijske alokacije, a u 2015. 90%. Alokacija iz 2013. se množi s 2,33 da bi se dobila alokacija za 2014., odnosno s 3 da bi se dobila alokacija za 2015. godinu.

Hrvatska nacionalna omotnica iz VFO EU 2014.-2020. iznosi 11 723 milijuna € i sadržana je u najvećem dijelu u glavama 1b (Kohezija) i glavi 2 (Poljoprivreda). Manji dio nalazi se u poglavlju 3 (Građanstvo i sigurnost) i u poglavlju 6 (Kompenzacije). Unutar poglavlja 3 poznat je iznos alokacije za *Schengen facility*, kojeg RH prima u 2014., dok alokacije za Fond za azil i migracije (*Asylum and Migration Fund*) i Fond za unutarnju sigurnost (*Internal Security Fund*) nisu unaprijed definirane za pojedine države članice, već se radi o procjeni. Alokacija za tzv. *Cash-flow facility* je definirana Ugovorom o pristupanju. Tržišne mjere sadrže dio koji je definiran (vinska omotnica) i dio koji je procijenjen (ostatak). Ovdje je potrebno spomenuti i da je tijekom pregovora o VFO EU 2014.-2020. odlučeno otvoriti novu proračunsku liniju EU, tzv. Inicijativu za zapošljavanje mladih, što je Hrvatska kontinuirano podupirala. Sredstva za ovu Inicijativu iznose preko šest milijardi €, a za nju kvalificiraju regije EU u kojima je razina nezaposlenosti mladih u 2012. iznad razine od 25%. Upravo ovako postavljeni kriteriji, za koje se u ovakvom obliku i Hrvatska zalagala, kvalificiraju obje hrvatske statističke regije razine NUTS 2 za povlačenje sredstava iz Inicijative za mlade.

Sve navedeno potvrđuje vrlo specifičan položaj Hrvatske tijekom pregovora o VFO EU 2014.-2020, s obzirom da su budući izračuni s jedne strane morali uzimati u obzir odredbe Ugovora o pristupanju (pri čemu je potrebno napomenuti da je Hrvatska tretirana po svim istim načelima iz ranijih valova proširenja) i s druge strane (tada) tekuće vrlo teške pregovore o novom VFO EU 2014.-2020, a tijekom kojih Hrvatska nije imala pravo glasa. U tim pregovorima je dolazilo do znatnih prijevora između država neto uplatiteljica u EU proračun i država neto primateljica, u uvjetima izražene gospodarske krize u gotovo cijeloj EU. Konačni ukupni iznosi hrvatske omotnice za VFO 2014.-2020, odnosno značajna sredstva koja Hrvatskoj stoje na raspolaganju iz VFO EU 2014.-2020, odražavaju uspješan rad velikog broja hrvatskih predstavnika na brojnim razinama u EU.

Plafon ukupne alokacije (*capping*) za RH u okviru glave 1b (Kohezija) na razini od 2,35% predstavlja novu pravnu stečevinu. Određivanjem maksimalnih iznosa alokacije za kohezijsku politiku, tzv. plafonom, što je ušlo u Uredbu za VFO EU 2014.-2020., u načelu su „oštećene“ sve DČ neto primateljice iz proračuna EU. No, među njima ima osjetnih razlika. Naime, određivanjem plafona na 2,35% BDP-a pojedinim je DČ čiji je BDP u prethodnom razdoblju znatno narastao, ukupna omotnica značajno umanjena u odnosu na onu za razdoblje 2007.-2013. Njihovi prigovori išli su u smjeru da se na ovaj način u biti izravno oštećuju države koje su kvalitetnom provedbom EU fondova i učinkovitom apsorpcijom, kroz cijelo razdoblje 2007. – 2013., povećale svoj BDP. Tako su inicijalno predložene omotnice za Litvu, Mađarsku i Latviju bile manje za više od 20% u odnosu na prethodno razdoblje, a za Estoniju za otprilike 15%. Dakle, derogacija na koju se referirate u Vašem pitanju u Uredbu je unesena kako bi se nadoknadio nerazmjerni gubitak za ove četiri DČ, a stopa rasta BDP-a od -1% u razdoblju 2008.-2010. je uzeta kao njihova zajednička karakteristika, budući da nije uobičajeno da se DČ poimence navode u odredbama o maksimalnom iznosu transfera.

Istodobno, RH, naravno, u usporedbi s prethodnim VFO-om, ima iskusiti najveće potencijalno povećanje omotnice u EU-28. No ipak, RH je više puta (počevši od travnja 2012. kada je odredbu u dokument unijelo dansko Predsjedništvo Vijećem EU) intervenirala na raznim razinama i tražila doradivanje spomenutog kriterija o primjeni samo na države koje su u EU ušle prije 2013. Na svim razinama i u svim prilikama hrvatskim predstavnicima je pojašnjavano da upravo iz razloga najvećeg potencijalnog povećanja iz jednog razdoblja u drugo ovakvo traženje ne može biti prihvaćeno.

S druge strane, postojali su i drugi elementi u prijedlogu Uredbe, čije je potencijalno mijenjanje ocijenjeno važnim za RH u danom trenutku, kao što je primjerice primjena n+3 pravila za razdoblje korištenja fondova. Za izmjenu tih elemenata uložen je znatan napor na tehničkoj i političkoj razini, s uspješnim ishodom.

Drugi dio Vašeg pitanja odnosi se na datum usvajanja Uredbe, kada je ona potvrđena na plenarnom zasjedanju EP-a. EP je 19. studenog 2013. samo formalno potvrdio unaprijed dogovoren i vrlo osjetljivo uravnotežen dokument, za što su prethodno potrošene dvije i pol godine pregovora. Drugim riječima, Hrvatska je postala članica upravo u završnom razdoblju, sedam mjeseci nakon što su ključni elementi čitave konstrukcije VFO EU 2014.-2020. već bili utvrđeni i usuglašeni. Pregovori su se „prenijeli“ u jesen 2013. primarno uslijed međuinstitucionalnih razloga, odnosno potrebe za dodatnim vremenom kako bi se postiglo konačno političko suglasje između EP i Vijeća EU. Nepostizanjem dogovora tijekom jeseni 2013. godine, odnosno u slučaju neuspjeha na tom zasjedanju, EU bi se bila našla u neugodnoj situaciji da ne može na vrijeme usvojiti novi VFO te bi se išlo u izradu godišnjih proračuna, što bi jasno bila nemjerljiva politička, a potencijalno i financijska, šteta za sve uključene strane. U konačnici, dogovor je postignut na vrijeme kako bi VFO EU 2014.-2020. stupio na snagu početkom 2014. U tim zamršenim političko-institucionalnim okolnostima, hrvatskim europarlamentarcima bilo je u suštini nemoguće utjecati na postignuti dogovor, a za bilo kakvu inicijativu u tom smjeru bila bi vrlo upitna potpora kolega iz EP.

Ovdje je potrebno naglasiti kako je Hrvatska iskoristila određene ostale instrumente kako bi se osigurali visoki iznosi hrvatske omotnice iz kohezijskog dijela VFO-a EU 2014-2020. Sukladno Pregovaračkom stajalištu za poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, Hrvatska je bila zatražila pravo revidirati inicijalnu podjelu na tri statističke regije koje odgovaraju razini NUTS 2 za sljedeći financijski okvir EU 2014.-2020., temeljem popisa stanovništva iz 2011. godine. U Bruxellesu je 27. ožujka 2012. održan sastanak potpredsjednika Vlade RH Branka Grčića s povjerenikom EK za regionalnu politiku Johannes-om Hahn-om na kojem je Hrvatska zatražila izmjene u podjeli NUTS 2 regija. Obrazložen je i stav kako će Hrvatska podjelom na tri NUTS 2 regije iskusiti velik financijski gubitak, budući se regija SZ Hrvatske zbog grada Zagreba neće tretirati kao slabije razvijena regija (budući da razina razvijenosti Zagreba „vuče“ cijelu regiju iznad 75% prosjeka), dakle, na raspolaganju će joj biti značajno manja sredstva iz EU fondova. Inicijalni je stav EK bio vrlo negativan, te je iskazano da za razdoblje 2014.-2020. neće biti moguće izmjene. EK je mogućnost sljedećih izmjena u NUTS klasifikaciji vidjela tek u 2015. pri redovitoj trogodišnjoj reviziji Uredbe, što dakle ne bi utjecalo na financijsku alokaciju za razdoblje 2014.-2020. EK je iznijela i stav da je ovo pitanje za RH riješeno Ugovorom o pristupanju. Hrvatska je ipak inicirala pregovore, te je, usprkos inicijalno vrlo negativnom stavu EK, nova podjela, na dvije statističke regije (spajanjem Sjeverozapadne Hrvatske i Središnje i Istočne /Panonske/ Hrvatske u regiju Kontinentalna Hrvatska), usuglašena s EK tijekom 2012. te stupila na snagu početkom 2013. godine. Dvije statističke regije najpovoljnije su rješenje budući da cijeloj Hrvatskoj omogućavaju status manje razvijenog područja, barem do 2027. Godine te će do tada sva područja Hrvatske moći koristiti sredstva iz strukturnih fondova po najpovoljnijim uvjetima. Dvije regije olakšat će planiranje i provedbu razvojnih projekata te jednaka pravila u cijeloj zemlji, što će povećati apsorpcijski kapacitet Hrvatske. Istovremeno, postojanje dvije statističke regije ni na koji način ne sprečava državu u usmjeravanju sredstava na pojedina geografska područja unutar statističkih regija, te ona može unutar pojedine statističke regije usmjeriti više sredstava prema slabije razvijenim županijama. Bez ove promjene područje Sjeverozapadne Hrvatske u kojem živi 1,7 milijuna stanovnika ostalo bi bez mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova iz najizdašnjeg Cilja 1, odnosno za

razliku od Slavonije, Istre, Dalmacije i Like, mogli bi koristiti deset puta manje sredstava po glavi stanovnika nego ostale regije.

Zaključno, potrebno je istaknuti još jednu novinu pravne stečevine vezano na VFO EU 2014.-2020. Radi se o odredbi o reviziji funkcioniranja VFO, koju EK mora pokrenuti najkasnije do 2016. godine, osobito vodeći računa o gospodarskoj situaciji i makroekonomskim projekcijama koje će biti na snazi u tom razdoblju. Ovu reviziju će, prema potrebi, pratiti i prijedlog potrebnih izmjena postojećeg zakonskog okvira, sukladno predviđenim procedurama. Drugim riječima, Hrvatska, kao i druge države članice, imat će tijekom 2016. i 2017. godine, dakle nakon što prođe dovoljno vremena za temeljitu analizu učinaka nove pravne stečevine u prvim godinama tekućeg VFO-a, mogućnost dodatnih alokacija, a što će se osobito odnositi na države koje su obuhvaćene odredbom o određivanju plafona na 2,35% GDP-a, te će u slučaju kumulativnog odstupanja na razini od više od +/-5% ukupne alokacije biti prilagođene za razdoblje 2017.-2020. godine (kako je utvrđeno člankom 92. st.3 Uredbe EU br. 1303/2013).